

Til lovforslag nr. L 15. Betænkning afgivet af Skatte- og Afgiftsudvalget den 4. december 1987

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af ligningsloven

(Ydelser fra sociale fonde)

Udvalget har behandlet lovforslaget i nogle møder og har herunder stillet spørgsmål til skatteministeren og socialministeren, som disse har besvaret skriftligt.

Udvalget har endvidere modtaget mundtlige og/eller skriftlige henvendelser fra:

De Samvirkende Invalideorganisationer,
De Samvirkende Menighedsplejer,
Egmont H. Petersens Fond,
Gigtforeningen og
Mødrehjælpen.

Der er af skatteministeren stillet ændringsforslag, hvorom henvises til de ledsagende bemærkninger.

Nogle af udvalgets spørgsmål til skatteministeren tillige med dennes besvarelse heraf er optrykt som bilag til denne betænkning. Endvidere er som bilag optrykt socialministerens brev af 10. november 1987 til Folketingets Socialudvalg samt en artikel fra Jyllands-Posten den 13. november 1987.

Herefter indstiller et *flertal* (udvalget med undtagelse af Fremskridtspartiets medlem) lovforslaget til *vedtagelse* med de af skatteministeren stillede ændringsforslag.

Et *mindretal* (Fremskridtspartiets medlem af udvalget) indstiller lovforslaget til *forkastelse* med det af skatteministeren stillede ændringsforslag.

Partiet bemærker: Det er forkert at belemre indkomstskattesystemet med socialpolitiske betragtninger. Vil man drive socialpolitik på et område, må det ske ved direkte tilskud. Finanslovforslaget for 1988 udviser da også mere end en tidobling af Socialministeriets

bevillinger på området, jf. det som bilag optrykte brev af 10. november 1987 fra socialministeren. Derimod skal problemet ikke tackles ved at koble skattesystemet på. Det giver helt tilfældigt virkninger såvel på yder- som på modtagerside.

Behovet er ikke at gøre skattelovgivningen tyngende og mere uoverskuelig, men tværtimod at trække den modsatte vej.

Nu skal der forenkles. Og skattelovjunglen er opstået ved, at der i fortiden er kommet masser af velmente enkeltforslag nogenlunde svarende til det foreliggende.

Falder man for fristelsen til igen at sige, at det dog ikke kan gøre noget, at dette ene lille forslag bliver vedtaget, er man ude på fortabelsens glidebane.

I Folketingets fugleperspektiv kan forslaget se nok så rimeligt ud, men når det kommer ud i vanskelighedernes virkelighed, betyder det bare nye ærgrelser og besværligheder, ekstra administration, usikkerhed og uretfærdighed.

Det kommer allerede frem i kampen om, hvem der skal smygge sig igennem til at få socialministerens blå godkendelsesstempel, og hvem ministeren afviser.

Når folk skal selvangive året efter, at de har fået pengene, vil de reelt være i usikkerhed om, hvorvidt ydelsen var godkendt eller ej, og for en sikkerheds skyld vil de lade være med at tage indtægten med på deres selvangivelse. Hvis de så opdages, kan de altid stikke den plade, at de troede, at de var på det skattefrie område. Når skattekontrollen fanger dem, vil forslaget afføde masser af

forståelig misundelse, utilfredshed og kværu-lanterier i lange baner.

Alt efter socialministerens skiftende farver kommer der mange forskelligartede organisationer med. Nogle vil godkende kristne foreninger. Andre mener, at socialt arbejde helst skal være noget med Christiana, BZ og deslige.

Advokaterne skal nok formå på samle-bånd at oprette snesevis af nydeligt udseende fonde, der så hver giver 5.000 kr. til velståen-de bekendte af fondsstifterne, indtil Ekstra Bladet finder folk, der på den måde har fået måske 500 gange 5.000 kr. hvert år.

Men er en fond først én gang godkendt, er den ikke til at få slettet igen. Fondslistens udvikling kender derfor kun én retning. Den vil vokse og vokse og så at sige aldrig blive luget ud for ukrudt.

Og får vi først systemet indført på ét område, kommer der givetvis interesseorganisa-tioners pres også på masser af andre felter: kultur, miljø, vedvarende energi, ulandsfor-hold, religiøse samfund, natur- og bygnings-fredning, turisme, fagforeningsjulegaver m.v. og adskilligt andet, som vil vidtløftiggøre og uretfærdigere skattelovene og skattehverda-gen.

Uanset hvad en umiddelbar, snæver følel-sesbetragtning tilsiger, vil den forstandsmæs-sige, kølige reaktion afsløre, at forslaget blandt andet af de anførte grunde bestemt ikke er anbefalelsesværdigt.

Selvfølgelig vil dette ikke blive forstået af dem, der særligt er beskæftiget med netop disse forhold. Imidlertid gælder det om hver eneste øre af de 400 milliarder, som udskri-ves i skat, at de, der belastes heraf, har titu-sindvis af gode argumenter for, at netop de-res skat skal dæmpes, og de har ret allesam-men, men kun en lille procentdel af dem kan få ret her og nu, hvis samfundet ikke skal bryde sammen på grund af hu-hej-aktioner.

I øvrigt er det dårlig skattelovgivning at behandle ydelser uden vederlag mildere, end hvad man tjener ved at slide i sit ansigts sved.

Ændringsforslag

Af *skatteministeren*, tiltrådt af *udvalget*:

Til § 1

1) I det foreslåede § 7, *litra z*, ændres »8.000 kr.« til: »5.000 kr.« (2 steder).

Til § 2

2) I 2. *pkt.* ændres »inden udgangen af kalenderåret 1987« til: »inden 15. januar 1988«.

Bemærkninger

Til nr. 1 og 2

Den foreslåede ordning er udformet såle-des, at foreninger, stiftelser og fonde m.v., der foretager uddelinger til sociale formål og med sygdomsbekæmpende og sygdomsfore-byggende formål, og som er godkendt af So-cialministeriet, kan foretage skattefri uddelin-ger, som ikke overstiger 5.000 kr. årligt.

Det understreges, at det er modtagerens sociale og sygdomsmæssige karakteristika, der skal være afgørende for den sociale orga-nisations tildeling af skattefritagne ydelser og dermed for godkendelsen af den sociale or-ganisation.

Fonde m.v., hvis midler alene kan anvendes til en personkreds, der er begrænset til personer med tilknytning til f.eks. en bestemt familie, en bestemt virksomhed eller lignende samt medlemskab af en bestemt forening el-ler tilsvarende, vil således ikke kunne forven-te godkendelse.

Jytte Hilden (S) Stavad (S) fmd. Erling Christensen (S) Pia Gjellerup (S)

Helen Beim (S) Bjørn Poulsen (SF) Bente Søtoft (SF) Jens Thoft (SF) Aagaard (KF)

Kirkegaard (KF) Engell (KF) Pernille Sams (KF) Svend Heiselberg (V)

Skrumsager Skau (V) nfm. Bente Juncker (CD) Glistrup (FP)

Bernhard Baunsgaard (RV)

Partierne KRF og FK havde ikke medlemmer i udvalget.

Bilag 1

Nogle af udvalgets spørgsmål til skatteministeren og dennes besvarelse heraf

Spørgsmål 1:

Der udbedes en liste over de fonde m.v., som ministeren agter at godkende. Endvidere ønskes oplyst, hvilke beløb disse fonde m.v. typisk har betalt til de i lovforslaget nævnte formål. Endelig bedes oplyst, hvilke formuer fondene m.v. ejer.

Spørgsmål 2:

Ministeren bedes nøjere specificere, hvad der i lovforslagets tekst menes med socialt eller sygdomsbekæmpende arbejde og i bemærkningerne med det sociale, sygdomsbekæmpende og *sygdomsforebyggende* område. Er der nogen forskel i de to formuleringer?

Spørgsmål 3:

Ministeren bedes opremse, hvilke foreninger der er tænkt på i forbindelse med udarbejdelsen af lovforslaget, samt om der har været kontakt til nogen af disse på forhånd, jf. spm. nr. 1.

Svar:

Socialministeren har oplyst, at det er hensigten at meddele godkendelse til fonde, foreninger m.v. efter følgende retningslinjer:

Der skal være tale om en fond, stiftelse, forening m.v., der er hjemmehørende her i landet, og hvis midler anvendes til almenvelgørende eller på anden måde almennyttigt formål til fordel for en større kreds af personer.

Fonde m.v., hvis midler alene kan anvendes til en personkreds, der er begrænset til personer med tilknytning til f.eks. en bestemt familie, en bestemt virksomhed eller lignende samt medlemskab af en bestemt forening eller tilsvarende, vil således ikke kunne forventes godkendelse.

Ydelserne skal tildeles personer, der har behov for hjælp i nærmere beskrevet socialt vanskelig situation eller har behov for støtte

til sygdomsbekæmpelse eller sygdomsforebyggelse.

For så vidt fonden, stiftelsen, foreningen m.v. ud over støtte til socialt og sygdomsbekæmpende arbejde ifølge sine vedtægter eller love yder støtte til andre formål, kræves det, at en væsentlig del (mindst 10 pct.) af ydelserne tildeles personer, der har behov for hjælp i en socialt vanskelig situation eller behov for støtte til sygdomsbekæmpelse. Det er en betingelse for godkendelsen, at der i organisationens regnskab foretages en opdeling i ydelser omfattet af ligningslovens § 7, litra z, og andre ydelser. I forbindelse med den fremtidige godkendelse af organisationen vil Socialministeriet kontrollere, at det godkendte regnskab indeholder en sådan opdeling.

Efter disse retningslinier vil foreninger og fonde som de i vedlagte bilag nævnte antagelig kunne godkendes.

Det vil imidlertid være nødvendigt gennem dagspressen at indkalde ansøgninger, bilagt vedtægter eller love samt senest godkendte regnskab, før der kan meddeles godkendelse. Det er derfor ikke muligt at oplyse, hvilke formuer fondene m.v. ejer, eller hvilke beløb disse fonde m.v. typisk har udbetalt til de i lovforslaget nævnte formål.

Om arten af ydelserne har Mødrehjælpen, Gigtforeningen og De Samvirkende Menighedsplejer, der har rettet henvendelse om konsekvenserne for en række hjælpeorganisationers arbejde ved ændringen af skattekontrolløven, oplyst, at legaterne ydes til vidt forskellige formål:

– fra mindre beløb til tilskud til rekreationsrejser – indkøb af nødvendige hjælpemidler, hvortil der ikke kan fås tilskud fra det offentlige – tilskud til hjælp for en sygdomsramt under en rejse – hjælp til medicinindkøb – daglige fornødenheder – og meget andet – helt op til en sanering af en helt uoverskuelig dårlig økonomi.

I lovforslagets tekst er anvendt udtrykket sygdomsbekæmpende arbejde, og dette udtryk er i bemærkningerne nærmere specificeret som sygdomsbekæmpende og sygdomsforebyggende formål. Der er ikke herved tilset en reel udvidelse af begrebet sygdomsbekæmpende, men der kan forekomme grænsetilfælde, hvor det ikke altid vil være ganske muligt klart at kategorisere en foranstaltning som kun sygdomsbekæmpende eller -forebyggende. Lovforslaget har til hensigt at skattefritage ydelser, der skal afhjælpe modtagerens behov på de nævnte områder. Beløb, der ydes til f.eks. forskning inden for sygdomsbekæmpelse m.v., vil derfor ikke være omfattet.

Liste over de fonde og foreninger, der antagelig vil kunne godkendes

Boligfonden for enlige mødre.
 Børnehjælpsdagen i Storkøbenhavn.
 Foreningen »Børnenes Juleglæde« af 17. august 1873.
 Landsforeningen af Børnenes Kontorer.
 Børneringen.
 Børnesagens Fællesråd.
 Døvefonden.
 Ensomme Gamles Værn (EGV-Fonden).
 Himmelekspressens Komité.
 KFUM's sociale arbejde i Danmark.
 Kjøbenhavns Understøttelsesforening.
 Kofoeds Skole.
 Komiteen til Forebyggelse af Blindhed.
 Kong Frederik den Syvendes Stiftelse.

Kristelig Studenter-Settlement.
 Landsforeningen til Bekæmpelse af øjensygdomme og blindhed.
 Missionen blandt Hjemløse.
 Muskelsvindfonden.
 Møltrup Optagelseshjem.
 Pindstruplejren.
 Samfundet og Hjemmet for Vanføre.
 De Stille Stuer.
 Tunghørefonden.
 Vanførefonden.
 Øjenfonden.
 Mødrehjælpen.
 Gigtforeningen.
 Dansk Blindesamfund.
 Danmarks Bløderforening.
 Stomiforeningen Copa.
 Diakonissestiftelsen.
 Frelsens Hær Danmark.
 Fuglsang Refugium.
 KFUK's sociale arbejde.
 Kirkens Korshær.
 Landsforeningen for Laryngectomerede.
 Sct. Lukasstiftelsen.
 Støtteforeningen for mødre og børn.
 Landsforeningen for Nyresyge i Danmark.
 Landsforeningen af Polio-, Trafik- og Ulykkesskadede.
 SAHVA-Fonden.
 Landsforeningen Sindslidendes Vel.
 Foreningen for Spastisk Lammede.
 Ungdommens Vel.
 Landsforeningen af Vanføre.
 Scleroseforeningen.
 Egmont H. Petersens Fond.

Bilag 2

Socialministeriet

Departementet

København, den 10. november 1987

Folketingets Socialudvalg

Om Socialudvalgets spørgsmål 151-153, skrivelse af 29. juni 1987 (Alm. del - bilag 319) og Socialministeriets svar af 10. juli 1987

Socialministeriet lovede i svaret, at Socialudvalget ville blive orienteret om uddeling af midler til de private organisationer.

På finanslovsforslag for 1988 har Socialministeriet søgt 10 mio. kr. til frivilligt socialt arbejde. De endelige kriterier for tilskud i 1988 er ikke fastsat endnu.

I 1987 har Socialministeriet mulighed for at udbetale ca. 1 mio. kr. til det frivillige arbejde. Dette beløb kommer dels fra Finansministeriets tipsfond og dels fra Socialministeriets konto til omstillingsinitiativer.

Midlerne for 1987 er nu fordelt, og der er ved fordelingen især lagt vægt på at udvikle nye eller igangværende aktiviteter.

Der er valgt at støtte aktiverende formål såsom:

- undervisning,

- selvhjælpsgrupper,
- drift af væresteder med rådgivning,
- produktive aktiviteter/væresteder,
- daghøjskolekurser og lign.

Der er desuden tilstræbt en spredning, hvad angår:

- det geografiske,
- organisationer og målgrupper blandt de fattigste,
- unge,
- yngre mænd,
- alkohol- og narkomisbrugere,
- enlige forsørgere.

Der er endelig lagt vægt på, at støtten skal kunne bruges i 1987.

Der er ikke hermed lagt kriterier for uddelingen af de 10 mio. kr. i 1988.

MIMI STILLING JAKOBSEN

/ Ib Valsborg

Jyllands-Posten, den 13. november 1987

Gaveregn til private hjælpe-organisationer

Af Kiri Kesby

Socialministeriet uddeler i disse dage en million kroner til en række private hjælpeorganisationer, der støtter de fattigste i Danmark.

Pengene tilgodeser 17 forskellige projekter, der spænder lige fra Kirkens Korshær til Kofoeds Skole i København.

Socialministeriet har især lagt vægt på at

støtte unge, alkohol- og narkotikamisbrugere samt enlige forsørgere ved bl.a. at tilbyde dem undervisning, kurser på højskoler eller ophold på produktionsværksteder.

Socialminister Mimi Stilling Jakobsen (CD) understreger, at det stadig er det offentlige, der har ansvaret for de vanskeligst stillede.

(Artiklen er gengivet efter aftale med forfatteren)

Til lovforslag nr. L 15. Tillægsbetænkning afgivet af Skatte- og Afgiftsudvalget den 9. december 1987

Tillægsbetænkning

over

Forslag til lov om ændring af ligningsloven (Ydelser fra sociale fonde)

Udvalget har, efter at lovforslaget ved 2. behandling blev henvist til fornyet udvalgsbehandling, behandlet dette i et møde. Der er stillet et spørgsmål til socialministeren og skatteministeren, som sidstnævnte har besvaret skriftligt. Nogle af udvalgets spørgsmål til skatteministeren og dennes besvarelse heraf er optrykt som bilag til denne tillægsbetænkning.

Udvalget har endvidere modtaget en mundtlig og en skriftlig henvendelse fra Egmont Fonden. Den skriftlige henvendelse er optrykt som bilag til tillægsbetænkningen.

Der er af et mindretal stillet ændringsforslag, hvorom henvises til de ledsagende bemærkninger.

Herefter indstiller et *flertal* (udvalget med undtagelse af Socialistisk Folkepartis og Fremskridtspartiets medlemmer) lovforslaget til *vedtagelse* i den affattelse, hvori det foreligger efter 2. behandling.

Et *mindretal* (Socialistisk Folkepartis medlemmer af udvalget) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med det stillede ændringsforslag.

Et *andet mindretal* (Fremskridtspartiets medlem af udvalget) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling.

Ændringsforslag

Til § 1

Af et *mindretal* (SF):

1) I det foreslåede § 7, *litra z*, 2. *pkt.*, indsættes efter ordene »der overstiger 5.000 kr.«: », medmindre ydelser er bevilget til hel eller delvis dækning af konkrete, sandsynliggjorte udgifter som f.eks. udgifter til hjælpemidler, boligændringer, rekreationsrejser og gældssanering«.

Bemærkninger

Udvalgsarbejdet har mellem 2. og 3. behandling klart vist, at det ikke er korrekt, når skatteministeren i sit svar på spørgsmål 5 og 6, jf. bilag 1, oplyser, at de uddelinger, der normalt foretages af de sociale foreninger m.v., vil kunne rummes inden for de foreslåede 5.000 kr. Socialistisk Folkeparti henviser her til henvendelsen fra Egmont Fonden, der er optrykt som bilag 2. Det fremgår heraf, at en væsentlig del af fondens uddelinger fremover vil blive skattepligtige. SF har svært ved at se det rimelige i, at et højskoleophold, som tildeles en familie, der er kørt i smadder, øger den skattepligtige evne, ligesom SF har svært ved at se, hvorledes en konkret støtte til ændring af en bolig for en handicappet person øger dennes skattepligtige evne. SF ønsker her en ligestilling med de regler, der typisk gælder for rejselegater til uddan-

hbt000015987

nellesformål, der som bekendt ikke medfører skattepligt.

Udvalgsbehandlingen har vist, at grænsen på de 5.000 kr. kun er en brugbar grænse, hvor tildelingen kan betyde et øget forbrug efter modtagerens eget valg, og SF har forstået på repræ-

sentanterne for Egmont Fonden, at de deler denne opfattelse. Derfor har SF ønsket at fastholde grænsen på de 5.000 kr., medmindre bevillingen gives til dækning af helt konkrete udgifter, der er forbundet med modtagerens sociale eller sygdomsmæssige situation.

Jytte Hilden (S) Stavad (S) fmd. Erling Christensen (S) Pia Gjellerup (S)

Helen Beim (S) Bjørn Poulsen (SF) Bente Søtoft (SF) Jens Thoft (SF) Aagaard (KF)

Kirkegaard (KF) Engell (KF) Pernille Sams (KF) Svend Heiselberg (V)

Skrumsager Skau (V) nfmd. Bente Juncker (CD) Glistrup (FP) Aase Olesen (RV)

Partierne KRF og FK havde ikke medlemmer i udvalget.

Bilag 1

Nogle af udvalgets spørgsmål til skatteministeren og dennes besvarelse heraf

Spørgsmål 5:

Ministeren bedes oplyse, hvad begrundelsen for beløbet 8.000 kr. har været.

Spørgsmål 6:

Kan ministeren oplyse, om lovforslaget indebærer, at en person kan få 8.000 kr. fra 3 forskellige fonde i et indkomstår?

Svar:

Det er rigtigt, at den foreslåede skattefri bundgrænse skal gælde for uddelinger fra den enkelte fond. Den uddelende fond har kun oplysninger om sine egne uddelinger. Fonden vil derfor ikke kunne tage stilling til, om en uddeling er skattefri (og dermed også fritaget for oplysningspligten), hvis der skal tages hensyn til eventuelle uddelinger fra andre fonde.

Jeg kan i øvrigt oplyse, at jeg til 2.-behandlingen i Folketinget agter at fremsætte et ændringsforslag med sigte på at ændre den foreslåede beløbsgrænse på 8.000 kr. til 5.000 kr.

Det skyldes, at oplysninger om de uddelinger, der normalt foretages af de sociale foreninger m.v., viser, at det praktiske behov vil kunne imødekommes med en grænse på 5.000 kr.

Med denne beløbsgrænse vil foreningernes mulighed for at afhjælpe akutte sociale nødsituationer ikke på nogen måde forskertes.

De økonomiske konsekvenser af ændringsforslaget må antages at være nogenlunde uændrede i forhold til de økonomiske konsekvenser som beregnet i svaret på spørgsmål nr. 4, dvs. et provenutab på ca. 5 mio. kr.

Spørgsmål 10:

Hvilke konsekvenser får lovforslaget for følgende ydelser fra de berørte sociale fonde:

1) Tilskud til grønlandske studerendes billet til hjemrejse?

- 2) Tilskud til kostbare hjælpemidler og/eller boligændringer?
- 3) Tilskud til ferieophold til en hel familie, hvorved beløbet overstiger 5.000 kr.?
- 4) Tilskud til gældssanering i størrelsesordenen 25.000 kr.?

Svar:

Som anført i besvarelsen af udvalgets spørgsmål 1-3 er det en betingelse for skattefrihed for de nævnte ydelser, at ydelserne tildeles personer, der har behov for hjælp i en nærmere beskrevet socialt vanskelig situation eller har behov for støtte til sygdomsbekæmpelse. Er modtageren af en af de ydelser, der nævnes i spørgsmålet, ikke i en socialt vanskelig situation, vil ydelsen således ikke være skattefri.

Den enkelte godkendte fond m.v. kan uddele op til 5.000 kr. årligt til hver modtager. Denne beløbsgrænse gælder, uanset hvilket socialt formål beløbet ydes til. De nævnte formål (f.eks. tilskud til hjemrejsebillet, kostbare hjælpemidler eller boligændringer) opfylder ikke i sig selv betingelserne for at blive godkendt, da det som nævnt yderligere er en betingelse, at modtageren er i en socialt vanskelig situation.

Beløb ud over 5.000 kr.s grænsen er skattepligtige efter skattelovgivningens almindelige regler. Hvis en person modtager ydelser fra flere fonde m.v., vil den enkelte fond kunne yde op til 5.000 kr. årligt uden beskatning hos modtageren.

Ydes støtte til afhjælpning af en families sociale vanskeligheder, vil der kunne tildeles ydelser af en værdi på op til 5.000 kr. skattefrit til den enkelte modtager. Der vil således kunne forekomme situationer - f.eks. hvor der ydes tilskud til en vanskelig stillet families ferieophold eller til sanering af en families gæld - hvor familiens samlede skattefri beløb overstiger 5.000 kr.

Socialministeren er enig i ovenstående besvarelse.

Egmont H. Petersens Fond
Den 8. december 1987

Bilag 2

Til Skatte- og Afgiftsudvalget

Vedrørende lovforslag nr. L 15 –forslag til lov om ændring af ligningsloven

Notat vedrørende Egmont Fondens støtte til enkeltpersoner, Den almene sociale Støtteordning

I 1986 er der givet tilsagn om støtte i i alt 551 tilfælde med et samlet beløb på 3,4 mio. kr.

I 289 tilfælde er der ydet et beløb på mere end 5.000 kr. (i alt 2,6 mio. kr.), og heraf er der i 127 tilfælde ydet mere end 8.000 kr. (i alt 1,5 mio. kr.).

Fra 1. januar 1987 og indtil d.d. er der givet tilsagn om støtte i i alt 587 tilfælde med et samlet beløb på 3,3 mio. kr.

I 289 tilfælde er der ydet et beløb på mere end 5.000 kr. (i alt 2,3 mio. kr.), og heraf er der i 89 tilfælde ydet mere end 8.000 kr. (i alt 974.000 kr.).

Den 8. december 1987

Bente Groth
Souschef